

Art on Paper

Gurt Swanenberg

Galerie Lieve Hemel

6 - 9 FEBRUARI 2025

“ART ON PAPER”

KROMHOUDAL, AMSTERDAM

STAND I

GURT SWANENBERG

CONSUMENTISME & TERRITORIALE MARKERING

Inleiding

Hoe graag ik ook schrijf, bij elke eerste zin vraag ik me, niet zelden vertwijfeld, af of ik de essentie van wat me voor ogen zweeft kan raken. Hoe makkelijk is het om de verslaafden, die in het kader van de afgebeelde en toch duidelijk van symboliek doordrenkte creaties, die toch bedoeld zijn om als sieraad gedragen te worden, op te zadelen met de goede bedoelingen van de buitenstaander.

www.artonpaperamsterdam.nl

Openingstijden beurs:

Donderdag 6 februari 18:00 - 21:00 (opening)

Vrijdag 7 februari 11:00 - 19:00

Zaterdag 8 februari 11:00 - 19:00

Zondag 9 februari 11:00 - 19:00

Gedempt Hamerkanaal 231, 1021 KP Amsterdam

GALERIE LIEVE HEMEL

Elementenstraat 15, 1014 AR Amsterdam

galerie@lievehemel.nl WWW.LIEVEHEMEL.NL

Woensdag-zondag 14-19 uur (na afspraak, on appointmen)

020 6230060 / 06 290 390 95

Tijdens de beurs is de galerie gesloten.

Cover: Detail from “Tomaru” (complete image on the right page)

57e jaargang, nummer 4

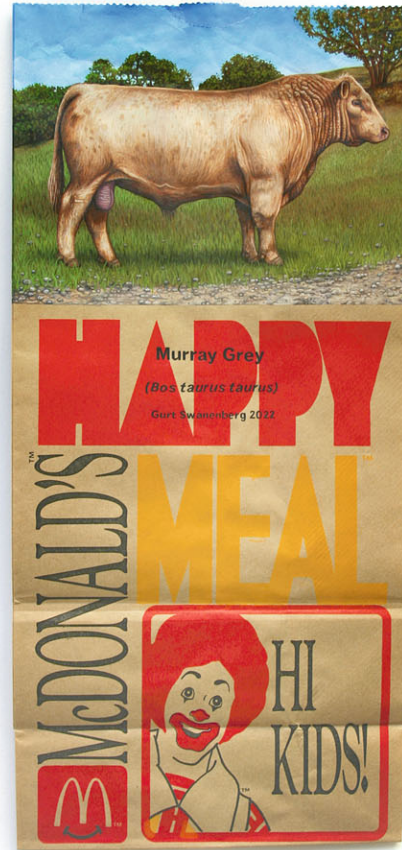
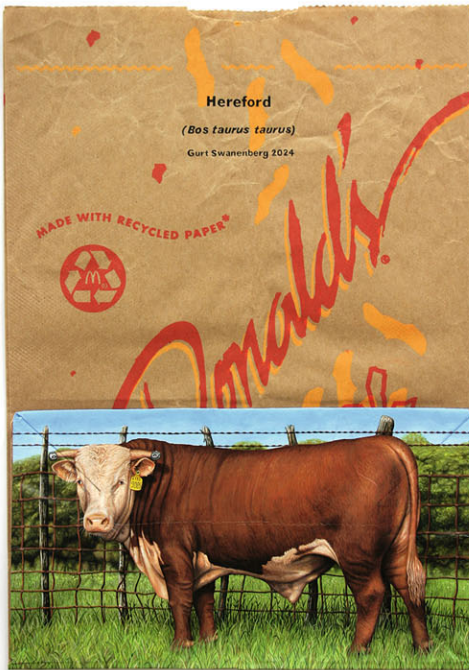
“Tomaru” 2024, acryl op vintage McDonald's placemat, 22 x 32 cm

Anderzijds, wie heeft er oog voor de oplossingen die diezelfde verslaafden creëren om hun leven, dat de buitenstaander gezien de berichtgeving over de betrokkenen als een hel beschouwt, betekenis te geven. Zonder roes zal dat wrok opleveren, met roes een vorm van eigendunk. Waaruit ik, tenslotte ook een buitenstaander, met enige verbazing concludeer dat de maatschappelijk verlorenen onmiskenbaar creativiteit aangewreven kan worden. Ik kan niet meteen ontsluiëren, en ik ga het hem ook niet vragen, of Gurt Swanenberg zich de gedaante van een straathoekcoach aanmat, toen zijn waarnemingen en daarna zijn kleurpotloden zijn gedachten en zijn hand aanstuurden, maar is het niet zo dat wie signaleert niet per definitie verantwoordelijk is voor creëren van oplossingen?

Koen Nieuwendijk.

Als ik mag beginnen met een precare vraag: moet een kunstenaar zich zorgen maken of zijn betrokkenheid aankomt bij zijn/haar doelgroep? Denkend in de trant van het woke waarnemen zou je zeggen van wel, maar is dat niet ook juist een belemmering van de principieële ongebondenheid van het kunstenaarsschap? Van mij mag het allebei, door elkaar of totaal apart, maar dan nog blijft de vraag of een kunstenaar zich moet bekommeren over de doeltreffendheid van zijn/haar acties. Gezien de onvoorspelbaarheid van onderzoeken, polls, inburgeringscursussen en vooral vrije wetenschap houdt de vrijbrief voor de kunstenaar stand, wat een opluchting. Dat de praktijk nog weer anders en vooral weerbarstiger is zal de gekromde tenen van sommige lezers genoeg doen.

"Hereford" 2024
 acryl op papieren zak
 (McDonald's USA, 1991)
 30,5 x 22 cm

"Murray Grey" 2022
 acryl op een papieren zak
 (McDonald's Australië,
 ongedateerd)
 33 x 15,5 cm

Het zijn niet de meest romantische zieleroesen die Gurt Swanenberg (Den Bosch, 1976) bezighouden, hoewel zijn keuze om slachtvee af te beelden op vintage papieren McDonaldzakken en placemats bij oppervlakkige beschouwing evenzo makkelijk verkeerd geïnterpreteerd kan worden. De geschilderde dieren, zoals runderen en kalkoenen, met naam en Latijnse toenaam, zijn uitsluitend voor consumptie doorgeweekt, gekruist en wellicht genetisch gemodificeerd, niet alleen om te voldoen aan de voorkeur van de klakkeloze consument, maar ook om het productieproces zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Laat u dat op u inwerken, is dan niet uw hoop, als de mens dan toch tot elke prijs vlees wil eten, dat zo gauw mogelijk met kweekvlees aan die onstilbare behoefte wordt voldaan?

"Corn" 2024
 acryl op een papieren zak
 (McDonald's USA, ongedateerd)
 33 x 12 cm

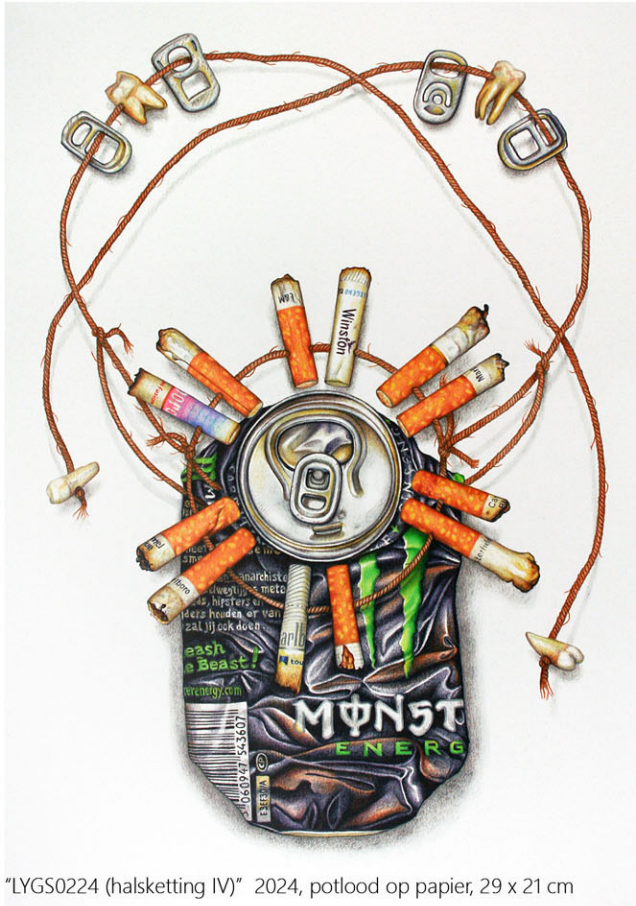
"Lakenvelder" 2023
 acryl op een papieren placemat
 (McDonald's Nederland, ongedateerd)
 25 x 34 cm

"Husum Red Pied" 2019
 acryl op een papieren placemat
 (McDonald's Denemarken, ongedateerd)
 24 x 33 cm

Kunt u het zich voorstellen: ik sta in een arena gevuld met werk van Gurt Swanenberg. Ter linkerzijde staan de tekeningen opgesteld die zijn betrokkenheid met consumentisme blootleggen, ter rechterzijde de producten van degenen die bijna ten onder zijn gegaan aan de verderfelijke verlokkingen die de straat biedt, maar zelfs in de beklagenswaardige positie waarin zij verkeren vindt hun creativiteit een weg naar buiten. Het is de vraag of die verschoppelingen baat hebben, of althans iets positiefs in die trant van de weergave van de peuken en al die andere wegwerp-parafernaliën die op die tekeningen te zien zijn. Swanenberg is zo aardig daar nog functies aan te verbinden, zoals versiering of territoriumdrang, zaken waarvan ook miljardairs last hebben. Wat een opluchting.

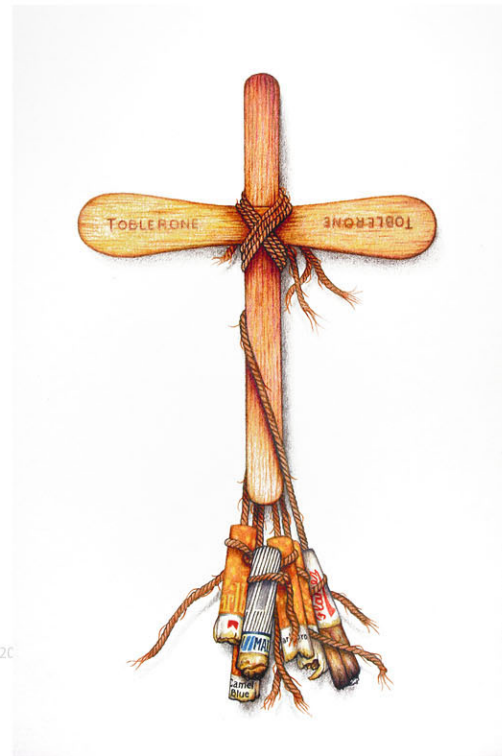
"LYGS0224 (halsketting IV)" 2024, potlood op papier, 29 x 21 cm

Niet in het minst omdat Swanenberg laat zien dat het ervaren van schoonheid zich niet door rangen en standen laat beperken, of sterker nog, dat de kaste van de kunst grotendeels is vergeten nota te nemen van de zuiverende werking van dat ervaren. Of nee, dat is niet juist geformuleerd, het hoort zo te klinken: dat die kaste die zuiverende werking alleen van toepassing verklaart op vooraf bepaalde idiomem of thema's, alsof het om een monopolie gaat. Waarbij ik graag aantekenen dat ik hen hun persoonlijk beleven niet misgun. Is dat een opluchting of niet.

"Terug naar de Natuur" 2C
 zilver 925
 Ø 30 cm, h 50 cm

"LYGS0224 (territoriale markering IV)" 2024
 potlood op papier
 21 x 15 cm

"LYGS0524" 2024
 (territoriale markering II)"
 potlood op papier
 21 x 15 cm

"LYGS0124 (halsketting I)" 2024
 potlood op papier
 29 x 21 cm

"LYGS0324 (halsketting II)" 2024
 potlood op papier
 29 x 21 cm

Aanvankelijk heb ik de serie Territoriale Markering met enige verbijstering staan aanschouwen. Wat u onder andere ziet zijn sieraden, samengesteld uit peuken, botjes, touwtjes, blikjes en wat er nog meer aan afval op straat te vinden is, gemaakt door, netjes uitgedrukt, kansloze jeugd - hun nette tegenpolen zeggen vermoedelijk bandeloos - die niettemin de levenskracht vindt om zelf te bepalen wat schoonheid inhoudt, al bespeur ik net zo goed een opgestoken middelvinger naar het verwende en ongeïnteresseerde burgerdom. Ik kan een grijns niet verhelen.

De sieraden hebben een dubbelfunctie, gezien het oogmerk middels deze tooi aan te geven bij welke groep men behoort. Ook dit is een soort herovering van eerder verloren of uit het oog geraakte en uiteindelijk toch weer gedeelde waarden. Ik moet overigens toegeven dat ik mij ongemerkt heb bezondigd aan een meer theatrale weergave dan de Engelse woorden *loitering youth* in het Nederlands hangjongeren betekent, wat uitdrukkelijk niet wil zeggen dat die ook altijd allemaal verslaafd zijn. Sorry mensen.

Maar, linksom of rechtsom, er is wel degelijk ook sprake van schoonheidsbeleving, hoewel het als zodanig consumeren hoofdzakelijk is weggelegd voor de buitenstaander die kijkt zonder geteisterd te worden door de malheur van de straat als laatste strohalm. De gevoeligen onder u zullen dit misschien als een beschuldiging ervaren, die inderdaad onontkoombaar is, maar als ik er omheen zou gaan draaien zou u me kapittelen. Maar ik dwaal af.

"LYGS0824"
(man van smarten)
2024
potlood op papier
21 x 21 cm

Esthetiek, dikwijls verward met schoonheid (in mijn hoofd eechoot altijd het woord adembenemend mee), hoewel zowel in taalkundige zin, als in toekenning van betekenis de routes dwars door elkaar meanderen, is een werktuig, te gebruiken ten dienste van het scheppen van schoonheidsbeleving, een ervaring vergelijkbaar met empathie en, o vreugde, wat schilderkunst betreft gepaard gaat met stoffelijke dimensies, dus, hoewel onuitlegbaar, toch zichtbaar is

Tussen de bedrijven door speelde de vraag door mijn hoofd of Gurt Swanenberg vooraf besepte wat hij zich op de hals haalde toen hij zich na de nodige voorbereidingen aan het tekenen zette. Nee, dit is geen multiple-choice-vraag. Ja, ik denk dat hij zocht naar de grens tussen overleven aan de rand van de samenleving en totale verworpenheid. En deelt nu als beloning zand in een schurende schoonheidsbeleving, als in, ondanks alles, fundamentele levenskracht.

"LYGS0724 (vanitas)"
2024
potlood op papier
21 x 21 cm

"LYGS0624 (territoriale markering III)" 2024
potlood op papier
21 x 15 cm